

Fenyvessyné Békei Gabriella

Levél a karanténból

Kedves Olvasó!

Elég régen nem írtam már a szabályos levélforma kívánalmainak megfelelően, mert digitális világunkban – kihasználva a technika adta lehetőségeket – leginkább az élőbeszédhez nagyon hasonlító, majdnem valós idejű kommunikációs csatornákat kedvelem. Most mégis a levelet választom, mert ez egyrészt saját magam számára is segíti a nagyon friss tapasztalatok összerendezését, másrészt szeretnék mindenkit gondolkodásra sarkallni az oktatásban éppen lejátszódó változások hatásairól.

Az elmúlt alig több mint egy hétben gyökeresen felfordult az életünk. A tantermen kívüli digitális oktatás bevezetésével egyik pillanatról a másikra új kihívások előtt találtuk magunkat. Az egyéni, családi élet újjászervezése, a home office megvalósítása mellett tudnunk kell tanárként, hogy diákjaink is ugyanilyen családban élnek, az ő kihívásaikra nekünk is érzékenynek, empátikusnak kell lennünk. Az időm jelentős részét az teszi ki, hogy előre átgondoljam, hogyan tudom irodalomból és magyar nyelvtanból a diákok érdeklődését felkelteni, a motivációjukat megteremteni és fenntartani.

Nagy szerencsém van, mert a nevelőtestület pillanatok alatt megállapodott abban, hogy mindenki egységesen ugyanazt a felületet, a Google Classroomját fogja keretrendszerként használni kapcsolattartásra, tananyagok, feladatok kiosztására és az elkészített munkák beadására. Olvasom a különböző online közösségekben közreadott posztokat, ahol kollégák és legfőképpen szülők panaszkodnak arról, hogy követhetetlen, hogy ki, mikor, miből, mikorra és mit kér. Ez a felület, nálunk a Classroom, máshol például a Moodle, csak a tananyagok rendszerezője. Az már az én felelősségem, hogy ezt a felületet hogyan és milyen tartalommal töltöm meg.

Nagy szerencsém van, mert rengeteg digitális tananyag áll rendelkezésre, és ebben a hirtelen jött szorult helyzetben a kiadók mindenki számára elérhetővé tették az eddig többnyire fizetős tartalmakat. Bár nem vagyok digitális bennszülött, „csak” digitális bevándorló, de amióta az informatika adta lehetőségeket a tanítás szolgálatába lehetett állítani, éltem ezzel a lehetőséggel, és nem most kell beletanulnom. Az elmúlt bő egy hétben megtapasztaltam, hogy a családok jó része is most tanulja az IKT-eszközök kritikus és etikus használatát. Sok gyereket – kezüket virtuálisan a távolból fogva – kellett végigvezetni a regisztráció és a bejelentkezés folyamatán. A vezetőtanári megbízás eddig is „rákényszerített”, hogy naprakész legyek, ismerjek oktatást támogató oldalakat, programokat. Ebben a helyzetben azonban még jobban tudatosult bennem, hogy a gyerekek sikerességéért elsősorban nekünk kell tenni, ismereteinket rendszerezni kell tudni. Nem terhelhetjük agyon diákjainkat feladatokkal, miközben a feladathoz való hozzáféréssel és az idővel küszködnek. Nem adhatunk érdekesebbnél érdekesebb, számunkra is új oldalakon mégoly hasznos feladatokat, mert be kell

látnunk, hogy ebben az útvesszőben elveszítjük a gyereket. Ha kezdetben ragaszkodunk egy felülethez, majd annak megismerése után vezetünk be új alkalmazásokat, akkor lehet, hogy tényleg sikerül fenntartanunk az érdeklődést. Kell a nagyon tudatos tanári önkontroll: nem elég a világhálón fellelhető rengeteg feladatot rázúdítani a diákokra, előbb magunkban kell tisztáznunk, hogy mi a célunk, hová akarjuk eljuttatni őket, mennyi idő áll a rendelkezésre. A digitális tartalom ugyanúgy viselkedik, mint a hagyományos papíralapú taneszközök bármelyike, vagyis a tanár módszertani felkészültsége nélkül mit sem ér. Ahogy a tanórán sem lehet titok, hogy mit miért csinálunk, diákjainknak most is tudniuk kell, hogy mik a céljaink, mi fog történni, mit kell teljesíteniük. Az első héten írt fogalmazásaikból az derül ki, hogy rengeteg kérdés kavargó a fejükben, bizonytalanok, nyugtalanok, és már két-három nap után vágytak vissza a társaik közé tanulni. Majdnem két hét elteltével a szokások kialakításának a fázisában vagyunk: következetesen, de a mindannyiunk gyakorlatlanságából adódó problémákat rugalmasan kezelve próbálom megszabni a kereteket. A heti óraszámnak megfelelően a Classroom felületére felkerül az aznapi tananyag. Eddig olyan diasorokat készítettem, amelyek a tanítás logikus menetében a vázlat szerűen megfogalmazott tanári magyarázatba ágyazva adtak tankönyvi szövegek feldolgozására, munkafüzeti vagy online felületeken található feladatok megoldására vonatkozó utasításokat. A feladatok megoldásának ellenőrzésére többféle módszert használtam. A munkafüzeti feladatok megoldását másnap a Classroom felületén közzétettem, a diákokat pedig önellenőrzésre kértem. Mivel szerettem volna én is látni, mennyire sikerült megérteniük az anyagot, ezért a Redmenta felületén gyakorló feladatsorokat tettem közzé. A kitöltést csak ráfordított időben maximáltam, hogy koncentrált, hatékony munkavégzésre sarkalljam a diákokat. A kitöltések számát nem kötöttem meg, és díjazom a többszöri próbálkozással elért jó eredményt. Röpdolgozatot már írtam a megváltozott körülmények között, a témazárók megíratásával azonban megvárom, amíg a technika már nem jelent kihívást senkinek. Arra törekszem, hogy az újonnan szerzett ismeretek alapján készítsenek a diákok valamilyen produktumot. Például nem az érvelő szöveg sajátosságait kell a tanulóimnak felsorolni, hanem megadott témákból választva érvelő szöveget kell írniuk. Valószínű, hogy ezt a tantermi oktatás keretei közt is így csinálnánk, most azonban szinte minden tantárgyból hasonló feladatai vannak a gyerekeknek. Ha mindent megcsinálnak, vélhetően több időt fordítanak a feladataik elkészítésére, mint azt eddig tették. Érdekes olyan feladatokban is gondolkodnunk, ahol a megoldásához már nem kell a gép előtt ülni.

Nagyon mértékletesnek kell lennünk, mert nem lehet célunk, hogy az eddig túlzott „számítógépezésért” korholt diákjainkat elidegenítsük az infokommunikációs technikák használatától. Nem videocsetelhetjük végig a 45 perces tanórát, nem tehetjük meg, hogy a tanár egyszemélyes információközlő szerepét próbáljuk átmenteni az új körülmények közé. Ha jól csináljuk, sokat nyerhetünk: tanárként megtanulhatjuk az interaktív tesztek, kreatív feladatok, képregények, rajzok, ppt-k, prezik készítésének, hang- és képmegosztásra való alkalmazások használatának a technikai és módszertani rejtjelmeit. Merjünk a rengeteg élő jó gyakorlatot adaptálva a diákok aktív jelenlétére támaszkodni és társas feladatmegoldásban gondolkodni! Tanuljunk meg úgy értékelni a diákjainkat, hogy az hasznukra váljon!

Ezekkel a gondolattöredékekkel kívánok a diákoknak és magunknak, tanároknak további lelkesedést és okos megoldásokat a digitális oktatás új világában.

Budapest, 2020. március 27.

Tisztelettel:

Fenyvessyné Békei Gabriella
Budapest, V. Kerületi Váci Utcai Ének-zenei Általános Iskola

Fenyvessyné Békei, Gabriella: Letter from the quarantine

Az írás szerzőjéről

Fenyvessyné Békei Gabriella

magyartanár
Budapest V. Kerületi Váci Utcai Ének-zenei Általános Iskola

bekei.gabriella[kukac]gmail.com